

داستانهای هزار و یک شب

هزار و یک شب

انتشارات
داریوش

داستانهای هزار و یک شب

پخش بین المللی کتاب راونیز

کد پستی- ایران- تهران ۱۴۱۷۳- ۱۱۶۶۶

۶۶۴۰ ۱۵۴۶ - ۶۶۹۶ ۱۴۹۸

telegram: @ravniz

نام کتاب: داستانهای هزار و یک شب

ناشر: داریوش

ویسنده: بهادر شرفخانی

چاپ، صفحه: فرشیوه

لیتوگرافی میکاتر

نوبت چاپ: اول ۳۹۶

تیراز: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۸۰-۷۶-۱

سرشناسه

عنوان و نام پدیدآور

مشخصات نشر

مشخصات ظاهری

شابک

وضعیت فهرست نویسی

رده بندی کنگره

رده بندی دیوبی

شماره کتابشناسی ملی

* راونیز یکی از شهرهای دوره هخامنشی در استان خراسان شمالی است

مقدمه :

شروع داستان هزار و یک شب به نقل از پادشاهی است ساسانی با عنوان شهریار (پادشاه) و روایتگر آن شهرزاد (دختر وزیر) است. اکثر ماجراهای آن در بغداد و ایران می‌گذرد و داستانهای آن را از ریشه ایرانی دانسته‌اند، که تحت تأثیر آثار هندی و عربی بوده است. اینکه داستان‌های هزار و یک شب مشخص و روشن باشند و تعداد آن‌ها دقیقاً هزار و یک باشد چندان واقعی به نظر نمی‌رسد. اما داستان‌های زیادی زیر نام هزار و یک شب نوشته شده است.

به گفته علی‌اصغر حکمت این کتاب پیش از ورود هخامنشی در هند به وجود آمده و قبل از حمله اسکندر به فارسی (احتمالاً فارسی باستان) نوشته شده و در قرن سوم هجری زمانی که بغداد مرکز علم و ادب بود از پهلوی به عربی برگذشته شده است. اصل پهلوی کتاب ظاهراً از زمانی که به عربی ترجمه شده از میان رفته است. او دلیل آنکه کتاب پیش از اسکندر به فارسی درآمده را به مروج الذهب مسعودی (در گذشته به سال ۳۴۶ ه. ق) و الفهرست ابن ندیم (در گذشته به سال ۳۸۵ ه. ق) مراجعه می‌دهد و سپس با اشاراتی به

مشابهت هزار و یک شب با کتاب استر تورات استدلال می‌کند که هر دو کتاب در یک

زمان و پیش از حمله اسکندر نوشته شده‌اند و ریشه واحد دارند. نام ایرانی آن هزار افسان

است و وقتی به عربی ترجمه شده، نخست الف خرافه و سپس الف لیله خوانده شده، و

چنان‌که حکمت‌ی گوید در زمان خلفای فاطمی مصر به صورت الف لیله و لیله (هزار

شب و یک شب) درآمد است.

در سال ۱۲۵۹ هجری قمری، در رمان مددشاه به دست ملا عبداللطیف طسویجی به

فارسی ترجمه شده (این کتاب دارای ارزش بسیاری است، اما در کل یک سوم کتاب

اصلی را هم شامل نمی‌شود) و میرزا محمدعلی سرخس اصفهانی اشعاری به فارسی برای

داستان‌های آن سروده است که تا زمان ناصرالدین شاه ادا داشته است. داستان‌های این

کتاب دارای محتوای بسیار بوده از جمله طنز، تعالیم اخلاقی چه بد و جنایت و خوب (بعضی از

داستان‌های آن تشویق به عیش و نوش و خوش‌گذرانی می‌نموده برای همین از این

حکایات صرف نظر شده است ولی در بعضی حکایات هم تشویق به عدالت و ایثار و

جوانمردی نموده است)، آداب و سنت ملل مختلف، مشکلات اجتماعی، مسافرت و

سیاحت و...

نسخه کنونی فارسی را عبداللطیف طسوجی در زمان محمدشاه و پسرش ناصرالدین شاه

به فارسی درآورد و به چاپ سنگی رسید. «هزار و یک شب» نامی است که از زمان

ترجمه طسوجی در دو فاجار در ایران شهرت یافته و نام قدیم آن هزار افسان بوده است

نخستین ترجمه هزار و یک شب به زبان های اروپایی در قرن شانزدهم میلادی به دست

آنوان گلان به فرانسوی در آن و در سال ۱۷۰۴ میلادی منتشر شد. سر ریچارد برتون

نخستین ترجمه انگلیسی این کتاب را در ۱۸۵۱ عرضه کرد. بورخس همه آثارش را

مديون هزار و یک شب می دانست و تأثیر آن بر بسیاری از نویسندهای معروف جهان

از جمله کسانی چون جیمز جویس انکارناپذیر است.

حکمت برای اصل و نسب هندی کتاب دو دلیل می آورد. یکی از آنها قصه های تودر تو

(حکایت در حکایت) است که در ادبیات هند سابقه دارد و ایرانیان نیز به گفته علامه

قریونی با این شیوه آشنایی داشتند.

داستانهای هزار و یک شب

هزار و یک شب در قصه‌هایش با بعضی خوارق عادات و سلوک عرفای مسلمان هم عنان

می‌شود. اما بیگمان سبک و اسلوب همه کتاب مربوط به جهان اسلام است، زیرا که این

داستان‌ها، بازتاب سهولت دنیای اسلام در درونی کردن داده‌های گوناگون در قرون

وسطی و زدن مهر خود بر آنهاست.

البته قصه‌هایی هم هستند که در هیچ طبقه‌ای نمی‌گنجند و تنها قصه‌هایی عامیانه‌اند. به این

نکته نیز باید اشاره کرد که در وقت چاپ عربی هزار و یک شب وجود دارد که

در هند و مصر و سوریه و سرانجام در ارپابج رسیده‌اند و روایات مختلف کتاب به

شمار می‌روند، تا آنجا که بعضی کتب نخستین ترجمه در اروپا، قصه‌هایی دارند که

در نسخ عربی آن موجود نیست!

ملا عبداللطیف طسوی (۱۳۰۶ - ۱۲۹۴ ه.ق) نویسنده، مترجم و از فضلای عهد

فتحعلی شاه و محمد شاه و اوایل عهد ناصری است. این شخص مردی فاضل بوده و

کتاب لغت برهان قاطع را که دارای انحلاظ فراوان می‌باشد در زمان سلطنت محمد شاه

اصلاح کرده است.